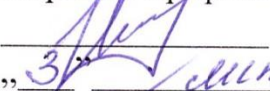

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Перший проректор

 Н.М. Іщенко

„3” липеня 2018 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

З ДИСЦИПЛІНИ «АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

статус дисципліни вибіркова

за спеціальністю: 073 Менеджмент

АВТОР ПРОГРАМИ:

к.політ.н., доц Шатун В.Т.

кафедра менеджменту

„27” червня 2018 р.

Лист погодження робочої програми

Робочу програму схвалено:

на засіданні кафедри економічної теорії та міжнародної економіки
Протокол № _____ від „____” _____ 2017 р.

Завідувач кафедри Т. М. Фертікова

на засіданні випускової кафедри фінансів і кредиту
Протокол № 3 від „25” 10 2017 р.

В. о. завідувача кафедри К. П. Черненко

на засіданні випускової кафедри економіки підприємства
Протокол № 3 від „11” 10 2017 р.

Завідувач кафедри О. Б. Кузьменко

на засіданні випускової кафедри обліку і аудиту
Протокол № 4 від „7” 11 2017 р.

Завідувач кафедри Ю. В. Великий

на засіданні випускової кафедри менеджменту
Протокол № _____ від „____” _____ 2017 р.

В. о. завідувача кафедри О. Ю. Стоян

на засіданні методичної ради факультету економічних наук
Протокол № _____ від „____” _____ 2017 р.

Голова Ю. Ю. Верланов

Робочу програму погоджено за формами навчання:

Денна форма навчання:

В. о. декана факультету економічних наук О. Б. Філімонова

„____” _____ 2017 р.

Заочна форма навчання:

Директор ННІПО

 Г. Л. Норд

„____” _____ 2017 р.

Начальник навчально-методичного відділу

 І. Ю. Потай

„____” _____ 2017 р.

1. Концепція викладання дисципліни

В умовах змін в економічному розвитку та системі управління України актуальним є вивчення дисципліни «Антикризовий менеджмент». Вирішальне значення при підготовці сучасних менеджерів має формування знань і навичок управління в нестандартних кризових ситуаціях. Дисципліна містить теми, які тісно пов'язані між собою і розкривають закономірність формування, функціонування та розвитку антикризового управління.

Вивчення курсу сприятиме формуванню у студентів знань з питань розпізнавання кризових явищ та розробки й прийняття господарських рішень щодо подолання кризи на підприємстві чи організації, виконання розрахунків й обґрунтування доцільності прийняття рішень щодо реформування, санації та реструктуризації підприємств.

Мета та завдання навчальної дисципліни. Мета вивчення курсу – формування в майбутньому фахівцеві аналітичного мислення, теоретико-прикладних знань об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей запобігання та управління кризами у високо конкурентному середовищі.

Завдання навчальної дисципліни: У процесі вивчення дисципліни «Антикризовий менеджмент» перед студентами постають такі задачі:

- засвоїти основні теоретичні засади антикризового менеджменту;
- ознайомитись з досвідом антикризового управління за літературними джерелами зарубіжних і вітчизняних авторів;
- отримати базові знання про моделі та методи прийняття антикризових управлінських рішень;
- оволодіти механізмом процесу антикризового менеджменту;
- сформувати навички та вміння щодо прийняття стратегічних і тактичних рішень у виробничій та обслуговуючій сферах.

У результаті вивчення курсу студент повинен:

знати:

- сутність кризи, економічний зміст і фактори, що її зумовлюють;
- причини виникнення кризових явищ в системі управління;

- значення та застосування стратегії в антикризовому управлінні;
- основи антикризового управління підприємством;
- найбільш поширені та ефективні механізми запобігання кризам і подолання кризових явищ;
- сучасні методи та інструментарій управління у кризових умовах;
- зміст системи раннього попередження та реагування в процесі антикризового управління;

уміти:

- творчо впроваджувати набуті теоретичні знання та практичні навички з антикризового управління під час здійснення менеджерських функцій;
- застосовувати у відповідності із ситуацією найефективніші методи антикризового управління з метою досягнення конкурентних показників;
- планувати й організувати особисту діяльність з метою формування ефективних організаційних структур управління;
- провести діагностику стану підприємства з метою виявлення потенційних (латентних) кризових ситуацій та явищ;
- визначити основні напрями запобігання, подолання та мінімізації наслідків кризових явищ на підприємстві;
- враховувати світовий досвід антикризового управління;
- організувати процес документування в процесі антикризового управління, формувати потоки документів, створювати порядок їх проходження та виконання.

Дисципліна «Антикризовий менеджмент» займає важливе місце серед навчальних дисциплін. Вивчення курсу «Антикризовий менеджмент» спирається на окремі положення та має взаємозв'язки з такими навчальними дисциплінами як «Адміністративний менеджмент», «Контролінг», «Маркетинг», «Професійна етика», «Основи менеджменту», «Операційний менеджмент», «Основи ділових комунікацій», «Психологія управління», «Управління проектами», «Управління персоналом», «Соціальний діалог та соціальна відповідальність».

Реалізація визначеної навчальної мети передбачається шляхом активізації мислення студентів, його розвитку, долучення їх до самостійного прийняття рішень у галузі антикризового управління, постійної взаємодії студентів і викладачів.

2. Витяг з навчального плану спеціальності

Форма навчання	Курс	Семестр	Всього годин	В тому числі			Форма підсумкового контролю
				аудиторних		самостійна робота студента (СРС)	залік
				лекцій	групові		
денна	3	2	120	18	36	66	

3. Зміст навчальної дисципліни – тематичні плани

Тема 1. Кризи і антикризове управління

Сутність, зміст, ознаки та особливості кризи. Основні причини виникнення, типологія і класифікація та наслідки криз. Економічні цикли. Сутність та призначення антикризового управління. Ефективність антикризового управління. Найбільш поширені причини криз. Причини, що залежать від джерела походження кризи. Чинники виникнення криз на рівні окремого підприємства, регіону або держави.

Тема 2. Стратегічні цілі і завдання антикризового менеджменту

Особливості і специфіка антикризового менеджменту. Стратегічні цілі та основоположні принципи антикризового менеджменту. Головні функції, завдання і технології антикризового менеджменту. Розробка й реалізація превентивних антикризових заходів. Стратегічні аспекти антикризового управління. Стратегічний план як основа антикризового управління. Основні завдання і принципи стратегічного планування. Вплив зовнішніх факторів на появу кризової ситуації.

Тема 3. Криза як етап життєвого циклу розвитку підприємства

Сутність життєвого циклу розвитку підприємства. Фактори, що впливають на формування життєвого циклу розвитку підприємств. Види економічних циклів. Основні чинники формуванні економічного циклу. Стадії, етапи, фаз, цикли життєдіяльності підприємства. Систематизація стратегій за стадіями життєвого циклу розвитку підприємства. Модель стратегічного планування життєвого циклу розвитку підприємства. Причини циклічних коливань економічного розвитку.

Тема 4. Ризикозахищеність підприємства

Поняття та особливості ризику. Функції ризику. Основні підходи до процесу управління ризиком на підприємстві. Оцінка схильності системи управління до ризику. Шляхи підвищення ефективності управління ризиком у підприємстві. Оцінка конкурентоздатності підприємства. Види ризику при антикризовому управлінні. Особливості ризику підприємницької діяльності. Види комерційних ризиків. Основні причини, що породжують ризик. Форми профілактики ризику.

Тема 5. Маркетинг та бенчмаркінг в антикризовому управлінні

Маркетинг як невід'ємна частина антикризового управління. Завдання маркетингу в антикризовому управлінні. Поняття та сутність бенчмаркінгу. Основні види, принципи та процес бенчмаркінгу. Взаємозв'язок маркетингу і антикризового управління. Основними завданнями маркетингу в антикризовому управлінні. Маркетингові засоби антикризового управління на різних стадіях антикризового менеджменту. Зміст процесу маркетингу на підприємстві.

Тема 6. Реінжиніринг, інвестиційна та інноваційна політика в антикризовому управлінні

Сутність, зміст, особливості та призначення реінжинірингу. Реінжиніринг бізнес-процесів. Інвестиційна діяльність: сутність, призначення та особливості здійснення. Основні поняття інноваційного менеджменту. Завдання, функції і результати інноваційної діяльності організацій. Інвестиційна політика в антикризовому управлінні. Загальні риси, характерні для всіх проявів інвестиційної політики. Інвестиції як довгострокове вкладення капіталу в різні

галузі та сфери економіки. Характеристика окремих напрямів інвестиційної діяльності підприємства. Джерела фінансування інвестицій в умовах обмежених фінансових ресурсів.

Тема 7. Контролінг, санація та реструктуризація як методи запобігання кризовим явищам в організації

Мета, предмет, методи і об'єкти контролінгу. Інструментарій контролінгу для управління підприємством в умовах кризи. Економічна сутність та види санації. Оптимізація діяльності підприємства щодо результативної санації. Реструктуризація як методи запобігання кризовим явищам в організації. Підходи до визначення сутності терміна «санація». Мета проведення санації підприємства. Класифікація видів санації, виходячи з економічної сутності. Критерії успішної санації.

Тема 8. Аналіз і моніторинг кризових явищ

Сутність і завдання діагностики кризових явищ. Критерії і показники діагностики кризового стану підприємства. Принципи і методи аналізу і прогнозування потенційних кризових явищ. Призначення, зміст і вимоги до організації моніторингу кризових явищ. Організація системи зовнішнього і внутрішнього моніторингу. Поняття і завдання діагностики. Характеристика основних напрямів діагностики. Критерії діагностики з точки зору запобігання кризового стану підприємства. Концептуальні підходи до проблеми аналізу кризових явищ.

Тема 9. Визначальні складові стилю керівництва в антикризовому менеджменті

Поняття стилю керівництва та головні умови його формування. Антикризове управління конфліктами в організації. Особливості здійснення організаційних змін. Причини конфліктів в організації. Найбільш поширені види конфліктів в організації. Два напрямки управління конфліктами. Компетентність керівників для подолання опору змінам в організації.

№ з/п	Назви тем	Всього годин	За формами занять, годин			Форми контролю
			Аудиторні		СР С	
			Л	Гр.		
1	Кризи і антикризове управління	14	2	4	8	Семінар, практикум, презентація
2	Стратегічні цілі і завдання антикризового менеджменту	12	2	4	6	Семінар, практикум
3	Криза як етап життєвого циклу розвитку підприємства	14	2	4	8	Семінар, практикум, доповідь
4	Ризикозахищеність підприємства	17	2	4	11	Семінар, практикум, міні-лекція
5	Маркетинг та бенчмаркінг в антикризовому управлінні	12	2	4	6	Семінар, практикум
6	Реінжиніринг, інвестиційна та інноваційна політика в антикризовому управлінні	12	2	4	6	Семінар, практикум
7	Контролінг, санація та реструктуризація як методи запобігання кризовим явищам в організації	12	2	4	6	Семінар, практикум
8	Аналіз і моніторинг кризових явищ	12	2	4	6	Семінар, практикум
9	Визначальні складові стилю керівництва в антикризовому менеджменті	15	2	4	9	Семінар, практикум, доповідь
<i>Всього</i>		120	18	36	66	

4. Аудиторна робота

4.1. Денна форма навчання

4.1.1. Лекційні заняття

Лекція 1. Кризи і антикризове управління

1. Сутність, зміст, ознаки та особливості кризи
2. Основні причини виникнення, типологія і класифікація та наслідки криз
3. Економічні цикли
4. Сутність та призначення антикризового управління
5. Ефективність антикризового управління

Лекція 2. Стратегічні цілі і завдання антикризового менеджменту

1. Особливості і специфіка антикризового менеджменту

2. Стратегічні цілі та основоположні принципи антикризового менеджменту

3. Головні функції, завдання і технології антикризового менеджменту

4. Розробка й реалізація превентивних антикризових заходів

Лекція 3. Криза як етап життєвого циклу розвитку підприємства

1. Сутність життєвого циклу розвитку підприємства

2. Фактори, що впливають на формування життєвого циклу розвитку підприємств

3. Систематизація стратегій за стадіями життєвого циклу розвитку підприємства

4. Модель стратегічного планування життєвого циклу розвитку підприємства

Лекція 4. Ризикозахищеність підприємства

1. Поняття та особливості ризику

2. Функції ризику

3. Основні підходи до процесу управління ризиком на підприємстві

4. Оцінка схильності системи управління до ризику

5. Шляхи підвищення ефективності управління ризиком у підприємстві

6. Оцінка конкурентоздатності підприємства

Лекція 5. Маркетинг та бенчмаркінг в антикризовому управлінні

1. Маркетинг як невід'ємна частина антикризового управління

2. Завдання маркетингу в антикризовому управлінні

3. Поняття та сутність бенчмаркінгу

4. Основні види, принципи та процес бенчмаркінгу

Лекція 6. Реінжиніринг, інвестиційна та інноваційна політика в антикризовому управлінні

1. Сутність, зміст, особливості та призначення реінжинірингу

2. Реінжиніринг бізнес-процесів

3. Інвестиційна діяльність: сутність, призначення та особливості здійснення

4. Основні поняття інноваційного менеджменту

5. Завдання, функції і результати інноваційної діяльності організацій

Лекція 7. Контролінг, санація та реструктуризація як методи запобігання кризовим явищам в організації

1. Мета, предмет, методи і об'єкти контролінгу
2. Інструментарій контролінгу для управління підприємством в умовах кризи
3. Економічна сутність та види санації
4. Оптимізація діяльності підприємства щодо результативної санації
5. Реструктуризація як методи запобігання кризовим явищам в організації

Лекція 8. Аналіз і моніторинг кризових явищ

1. Сутність і завдання діагностики кризових явищ
2. Критерії і показники діагностики кризового стану підприємства
3. Принципи і методи аналізу і прогнозування потенційних кризових явищ
4. Призначення, зміст і вимоги до організації моніторингу кризових явищ
5. Організація системи зовнішнього і внутрішнього моніторингу

Лекція 9. Визначальні складові стилю керівництва в антикризовому менеджменті

1. Поняття стилю керівництва та головні умови його формування
2. Антикризове управління конфліктами в організації
3. Особливості здійснення організаційних змін

4.1.2. Семінарські заняття

Семінар 1. Основні причини виникнення, типологія і класифікація та наслідки криз

1. Найбільш поширені причини криз.
2. Причини, що залежать від джерела походження кризи.
3. Чинники виникнення криз на рівні окремого підприємства, регіону або держави.
4. Типологія і класифікація кризових явищ.

Питання для контролю

1. Коли з'явився термін «криза» і яким є його «класичне» тлумачення?

2. Наведіть декілька наукових тлумачень феномену кризи.
3. У чому полягає суть поняття «економічна криза»?
4. Завдяки чому виник і набув розповсюдження термін «криза підприємства»?
5. Що виникає першим у процесі розвитку кризи: кризова ситуація чи кризове явище?
6. Чи поділяєте ви думку щодо прогресивності криз? Наведіть 2-3 аргументи.
7. У чому сутність «брижового ефекту»?

Семінар 2. Життєвий цикл підприємства – ЖЦП

1. Переваги і недоліки існуючих концепцій ЖЦП.
2. Характеристика стадій, етапів, фаз, циклів життєдіяльності підприємства.
3. Аналіз позитивних та негативних характеристик підприємств залежно від стадії ЖЦП.
4. Характеристика і аналіз факторів, що впливають на формування ЖЦП.

Питання для контролю

1. Надайте характеристику найбільш поширеним версіям стадій ЖЦП.
2. Перелічіть позитивні характеристики підприємств залежно від стадії ЖЦП.
3. Перелічіть негативні характеристики підприємств залежно від стадії ЖЦП.
4. Назвіть основні переваги концепції ЖЦП.
5. Перелічіть основні недоліки концепції ЖЦП.
6. Які фактори впливають на формування ЖЦП.

Семінар 3. Стратегічні цілі та основоположні принципи антикризового менеджменту

1. Стратегічні аспекти антикризового управління.
2. Стратегічний план як основа антикризового управління.
3. Основні завдання і принципи стратегічного планування.
4. Вплив зовнішніх факторів на появу кризової ситуації.

Питання для контролю

1. Які характеристики антикризового управління що свідчать про його стратегічне спрямування?
2. Що є предметом впливу антикризового управління?
3. У чому полягає сутність концепції антикризового управління?
4. Що представляє собою антикризовий розвиток?
5. Чим визначається можливість і необхідність антикризового управління?
6. Які основні риси антикризового управління?
7. Які фактори впливають на ефективність антикризового управління?

Семинар 4. Розробка й реалізація превентивних антикризових заходів

1. Превентивні антикризові заходи як базові принципи організації антикризової діяльності.
2. Концептуальні підходи до розробки превентивних антикризових заходів.
3. Алгоритми розробки адекватної системи управління й контролю.
4. Локальні завдання антикризового управління – етапи та послідовність дій.

Питання для контролю

1. Які характеристики антикризового управління що свідчать про його стратегічне спрямування?
2. Що є предметом впливу антикризового управління?
3. У чому полягає сутність концепції антикризового управління?
4. Що представляє собою антикризовий розвиток?
5. Чим визначається можливість і необхідність антикризового управління?
6. Які основні риси антикризового управління?

Семинар 5. Фактори формування життєвого циклу розвитку підприємств

1. Причини циклічних коливань економічного розвитку.
2. Види економічних циклів.
3. Основні чинники формуванні економічного циклу.
4. Стадії, етапи, фаз, цикли життєдіяльності підприємства

Питання для контролю

1. У чому полягає сутність економічних циклів, якою буває їх тривалість та глибина?
2. Скільки фаз містить економічний цикл, якою є їх послідовність?
3. Скільки стадій життєвого циклу підприємства розрізняють науковці?
4. Чим відрізняється економічний розвиток від економічного зростання?
5. Надайте характеристику найбільш поширеним версіям стадій ЖЦП.
6. Перелічіть позитивні характеристики підприємств залежно від стадії ЖЦП.

Семінар 6. Модель стратегічного планування ЖЦП

1. Аналіз і оцінка позитивних та негативних характеристик підприємств залежно від стадії ЖЦП.
2. Переваги і недоліки концепції ЖЦП.
3. Фактори, що впливають на формування життєвого циклу розвитку підприємств
4. Практичне значення концепції ЖЦП.

Питання для контролю

1. У чому полягає сутність економічних циклів, якою буває їх тривалість та глибина?
2. Скільки фаз містить економічний цикл, якою є їх послідовність?
3. Скільки стадій життєвого циклу підприємства розрізняють науковці?
4. Чим відрізняється економічний розвиток від економічного зростання?
5. Надайте характеристику найбільш поширеним версіям стадій ЖЦП.
6. Перелічіть позитивні характеристики підприємств залежно від стадії ЖЦП.

Семінар 7. Основні підходи до процесу управління ризиком на підприємстві

1. Види ризику при антикризовому управлінні.
2. Особливості ризику підприємницької діяльності.
3. Види комерційних ризиків.
4. Основні причини, що породжують ризик.
5. Форми профілактики ризику.

Питання для контролю

1. За яких умов на економічні процеси впливають некеровані (стохастичні) чинники?
2. Скільки теорій ризику існує? Назвіть їх.
3. Дайте визначення ризику.
4. Наведіть приклади ризику.
5. Назвіть функції ризику
6. Риси, притаманні діловому ризику.
7. Які причини, що породжують ризик?

Семінар 8. Оцінка конкурентоздатності підприємства

1. Основні принципи концепції забезпечення конкурентоздатності.
2. Визначальні ознаки конкурентоздатності підприємства: перелік, характеристики, аналіз.
3. Оцінка стандартних показників конкурентоздатності фірми.
4. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства.

Питання для контролю

1. Назвіть основні підходи до оцінки інноваційного потенціалу.
2. Яка роль інноваційних структур в умовах кризи?
3. Який порядок оцінки інноваційних проектів?
4. Назвіть основні групи інвестицій, які використовують менеджери для аналізу інвестиційної діяльності.
5. Які основні джерела формування інвестицій?
6. Назвіть методи оцінки інвестиційних проектів, які одержали найбільше розповсюдження.

Семінар 9. Завдання маркетингу в антикризовому управлінні

1. Взаємозв'язок маркетингу і антикризового управління.
2. Основними завданнями маркетингу в антикризовому управлінні.
3. Маркетингові засоби антикризового управління на різних стадіях антикризового менеджменту.
4. Зміст процесу маркетингу на підприємстві.

Питання для контролю

1. У чому полягає головний принцип маркетингу?
2. Які складові включає комплекс маркетингу по Дж. Маккарті?
3. Чому сьогодні маркетинг вважають невід'ємною частиною антикризового управління?
4. Якими є основні завданнями маркетингу в антикризовому управлінні?
5. Представте схему алгоритму маркетингу.
6. Назвіть маркетингові засоби антикризового управління на етапі передкризового управління.

Семінар 10. Основні види, принципи та процес бенчмаркінгу

1. Основні види і принципи бенчмаркінгу.
2. Етапи проведення бенчмаркінгу.
3. Алгоритм здійснення бенчмаркінгового аналізу.
4. Характеристика традиційного процесу бенчмаркінгу.

Питання для контролю

1. Визначте сутність бенчмаркінгу.
2. В чому полягає головна особливість бенчмаркінгу?
3. Якою є мета бенчмаркінга?
4. Які існують види бенчмаркінгу?
5. Назвіть фази процесу бенчмаркінгу.
6. Охарактеризуйте етапи проведення бенчмаркінгу.

Семінар 11. Інвестиційна діяльність: сутність, призначення та особливості здійснення

1. Інвестиційна політика в антикризовому управлінні.
2. Загальні риси, характерні для всіх проявів інвестиційної політики.
3. Інвестиції як довгострокове вкладення капіталу в різні галузі та сфери економіки.
4. Характеристика окремих напрямів інвестиційної діяльності підприємства.
5. Джерела фінансування інвестицій в умовах обмежених фінансових ресурсів.

Питання для контролю

1. Назвіть основні групи інвестицій, які використовують менеджери для аналізу інвестиційної діяльності.
2. Які основні джерела формування інвестицій?
3. Назвіть методи оцінки інвестиційних проектів, які одержали найбільше розповсюдження.
4. Найбільш поширені напрями інвестиційної діяльності підприємства.
5. Яким є алгоритм розробки інвестиційного проекту?

Семінар 12. Завдання, функції і результати інноваційної діяльності організацій

1. Основні поняття інноваційного менеджменту.
2. Мета і завдання інноваційного менеджменту.
3. Характеристика різних типів нововведень щодо ефективності інноваційної діяльності.
4. Аналіз проблем інноваційного розвитку.

Питання для контролю

1. Назвіть етапи інноваційних процесів, їх зміст та роль в антикризовому управлінні.
2. В чому особливості процесу прийняття інноваційних рішень в умовах антикризового управління?
3. Назвіть основні підходи до оцінки інноваційного потенціалу.
4. Яка роль інноваційних структур в умовах кризи?
5. Який порядок оцінки інноваційних проектів?

Семінар 13. Контролінг та реструктуризація як методи запобігання кризовим явищам в організації

1. Мета, предмет, методи і об'єкти контролінгу.
2. Інструментарій контролінгу для управління підприємством в умовах кризи.
3. Реструктуризація як метод запобігання кризовим явищам в організації.
4. Визначальні елементи процесу реструктуризації підприємством в умовах кризи.

Питання для контролю

1. У чому полягає сутність концепції контролінгу?
2. Які завдання і функції контролінгу в системі антикризового управління?
3. Відмінності властивостей обліку і контролінгу
4. Що таке реорганізація підприємства?
5. Що таке реструктуризація і які етапи вона включає?
6. Назвіть базисні елементи реструктуризації.

Семінар 14. Оптимізація діяльності підприємства щодо результативної санації

1. Характеристика і аналіз існуючих підходів до визначення терміна «санація».
2. Основні критерії класифікації видів санації підприємств.
3. Класифікація видів санації, виходячи з її економічної сутності.
4. Причини, напрямки і шляхи здійснення санації підприємств.

Питання для контролю

1. Виникнення і сутність терміна «санація».
2. Якою є економічна сутність санації?
3. Головна мета проведення санації підприємства.
4. Класифікація видів санації, виходячи з її економічної сутності.
5. Назвіть критерії успішної санації.

Семінар 15. Критерії і показники діагностики кризового стану підприємства

1. Поняття і завдання діагностики.
2. Характеристика основних напрямів діагностики.
3. Критерії діагностики з точки зору запобігання кризового стану підприємства.
4. Концептуальні підходи до проблеми аналізу кризових явищ.

Питання для контролю

1. Що визначає діагностування для розвитку системи, виявлення та локалізація кризи?
2. Які проблеми може вирішити діагностика?

3. Чи можливо вважати процес діагностики стану фірми однією з функцій сучасного менеджменту?
4. У чому полягає сутність моніторингу?
5. Які мета і основні завдання системи моніторингу стану економічної безпеки;
6. Які визначальні принципи здійснення антикризового моніторингу?

Семінар 16. Організація системи зовнішнього і внутрішнього моніторингу

1. Призначення, завдання і особливості кризових явищ.
2. Характеристика і оцінка існуючих засобів моніторингу навколишнього середовища.
3. Параметри зовнішнього середовища, що визначають можливі зміни стану підприємства.
4. Види, особливості і специфіка організація внутрішнього моніторингу.

Питання для контролю

1. У чому полягає сутність моніторингу?
2. Які мета і основні завдання системи моніторингу стану економічної безпеки;
3. Які визначальні принципи здійснення антикризового моніторингу?
4. Назвіть найбільш поширені засоби моніторингу навколишнього середовища.
5. Які параметри зовнішнього середовища визначають можливі зміни стану підприємства?
6. Назвіть основні методи оцінки стану зовнішнього середовища.

Семінар 17. Антикризове управління конфліктами в організації

1. Причини конфліктів в організації .
2. Найбільш поширені види конфліктів в організації.
3. Два напрямки управління конфліктами.
4. Компетентність керівників для подолання опору змінам в організації.

Питання для контролю

1. Які фактори розвитку організації характеризують небезпеку кризи?
2. Розкрийте зміст поняття «антикризове управління персоналом».

3. Дайте характеристику антикризовій кадровій політиці організації.
4. Які цілі та пріоритети антикризової кадрової політики на сучасному етапі?
5. Дайте характеристику принципів управління персоналом і приведіть їх класифікацію.
6. Назвіть основні причини конфліктів в організації.

Семинар 18. Методи подолання опору здійсненню організаційних змін

1. Причини що викликають необхідність змін.
2. Визначення і характеристика факторів специфічного середовища, що створюють найбільший вплив на необхідність проведення організаційних змін.
3. Основні причини і носії опору організаційним змінам.
4. Аналіз основних постулатів процедури організаційних змін.
5. Управління змінами як засіб подолання кризи в організації.

Питання для контролю

1. Дайте характеристику антикризовій кадровій політиці організації.
2. Які цілі та пріоритети антикризової кадрової політики на сучасному етапі?
3. Дайте характеристику принципів управління персоналом і приведіть їх класифікацію.
4. Назвіть основні причини конфліктів в організації.
5. Які існують методи подолання конфліктної ситуації?
6. Особливості антикризового управління персоналом

5. Самостійна робота

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з дисципліни «Антикризовий менеджмент»

Кількість годин СРС згідно з навчальним планом – 66

Види самостійної роботи	Трудо- місткість (годин)	Планові терміни виконання	Форми контролю	Мак кільк. балів
1	2	3	4	5
5.1. Денна форма навчання				
6 семестр				
5.1.1. Обов'язкові види самостійної роботи				
За систематичність і активність роботи на семінарських і практичних заняттях				
1.1. Підготовка до семінарських і практичних занять	3.0x18=54	Протягом семестру	Доповіді	36
			Відповіді на питання	12
			Змістовні доповнення при обговоренні питань	8
1.2. За виконання завдань для самостійного опрацювання	4.0	Узгоджується з викладачем	Реферат	4
Разом балів за обов'язкові види СРС				60
5.1.2. Вибіркові види самостійної роботи				
За виконання творчих завдань для самостійного опрацювання				
Міні-лекція за заданою тематикою та її публічна презентація	5.0	Узгоджується з викладачем	Презентація	5
Експертна оцінка з проблемних питань антикризового менеджменту	3.0	Узгоджується з викладачем	Презентація	5
Разом балів за вибіркові види СРС				10
Всього балів за СРС у 6 семестрі				70

Теми рефератів

1. Сутність, зміст, ознаки та особливості кризи.
2. Сутність та призначення антикризового управління.
3. Ефективність антикризового управління.
4. Найбільш поширені причини криз.
5. Чинники виникнення криз на рівні окремого підприємства.
6. Особливості і специфіка антикризового менеджменту

7. Стратегічні цілі та основоположні принципи антикризового менеджменту. Стратегічні аспекти антикризового управління.
8. Вплив зовнішніх факторів на появу кризової ситуації.
9. Фактори, що впливають на формування життєвого циклу розвитку підприємств.
10. Стадії, етапи, фаз, цикли життєдіяльності підприємства.
11. Причини циклічних коливань економічного розвитку.
12. Поняття та особливості ризику.
13. Основні підходи до процесу управління ризиком на підприємстві.
14. Шляхи підвищення ефективності управління ризиком у підприємстві.
15. Види ризику при антикризовому управлінні.
16. Особливості ризику підприємницької діяльності.
17. Форми профілактики ризику.
18. Маркетинг як невід'ємна частина антикризового управління.
19. Основні види, принципи та процес бенчмаркінгу.
20. Основними завданнями маркетингу в антикризовому управлінні.
21. Маркетингові засоби антикризового управління на різних стадіях антикризового менеджменту.
22. Сутність, зміст, особливості та призначення реінжинірингу.
23. Інвестиційна діяльність: сутність, призначення та особливості здійснення.
24. Завдання, функції і результати інноваційної діяльності організацій.
25. Інвестиційна політика в антикризовому управлінні.
26. Інвестиції як довгострокове вкладення капіталу в різні галузі та сфери економіки.
27. Джерела фінансування інвестицій в умовах обмежених фінансових ресурсів.
28. Інструментарій контролінгу для управління підприємством в умовах кризи.
29. Економічна сутність та види санації.

30. Реструктуризація як методи запобігання кризовим явищам в організації.
31. Класифікація видів санації, виходячи з економічної сутності.
32. Сутність і завдання діагностики кризових явищ.
33. Критерії і показники діагностики кризового стану підприємства.
34. Призначення, зміст і вимоги до організації моніторингу кризових явищ.
35. Організація системи зовнішнього і внутрішнього моніторингу.
36. Поняття, завдання і характеристика основних напрямів діагностики.
37. Поняття стилю керівництва та головні умови його формування.
38. Антикризове управління конфліктами в організації.
39. Особливості здійснення організаційних змін.
40. Компетентність керівників для подолання опору змінам в організації.

6. Питання для самоконтролю

1. Коли з'явився термін «криза» і яким є його «класичне» тлумачення?
2. Наведіть декілька наукових тлумачень феномену кризи.
3. У чому полягає суть поняття «економічна криза»?
4. Завдяки чому виник і набув розповсюдження термін «криза підприємства»?
5. Що виникає першим у процесі розвитку кризи: кризова ситуація чи кризове явище?
6. Чи поділяєте ви думку щодо прогресивності криз? Наведіть 2-3 аргументи.
7. У чому сутність «брижового ефекту»?
8. Що є головною причиною криз з погляду теорії антикризового управління?
9. Наведіть найбільш поширені причини криз?
10. Якими бувають наслідки криз?
11. Які характеристики системної кризи підприємства?

12. За якими критеріями здійснюють класифікацію кризових явищ?
13. У чому полягає сутність криз у системі державного управління?
14. У чому полягає сутність кризи парламенту і урядової кризи в Україні?
15. Коли підвищується ймовірність і небезпека кризи?
16. Які характеристики антикризового управління що свідчать про його стратегічне спрямування?
17. Що є предметом впливу антикризового управління?
18. У чому полягає сутність концепції антикризового управління?
19. Що представляє собою антикризовий розвиток?
20. Чим визначається можливість і необхідність антикризового управління?
21. Які основні риси антикризового управління?
22. Які фактори впливають на ефективність антикризового управління?
23. В чому проявляється ефективність антикризового управління?
24. Як на Вашу думку, чи можливо розширити склад принципів і факторів антикризового управління?
25. На які питання повинен відповісти ситуаційний аналіз?
26. Які фактори враховуються при здійсненні SWOT-аналізу?
27. На які питання допомагає відповісти SWOT-аналіз?
28. Які проблеми породжує швидкість змін у навколишньому середовищі?
29. Назвіть базові принципи і характеристики антикризового управління.
30. У чому полягає сутність економічних циклів, якою буває їх тривалість та глибина?
31. Скільки фаз містить економічний цикл, якою є їх послідовність?
32. Скільки стадій життєвого циклу підприємства розрізняють науковці?
33. Чим відрізняється економічний розвиток від економічного зростання?
34. Надайте характеристику найбільш поширеним версіям стадій ЖЦП.
35. Перелічіть позитивні характеристики підприємств залежно від стадії ЖЦП.
36. Перелічіть негативні характеристики підприємств залежно від стадії ЖЦП.
37. Назвіть основні переваги концепції ЖЦП.

38. Перелічите основні недоліки концепції ЖЦП.
39. Які фактори впливають на формування ЖЦП.
40. Назвіть зовнішні фактори макросистеми, що впливають на ЖЦП.
41. Перелічите зовнішні фактори мікросистеми, що впливають на ЖЦП.
42. За яких умов на економічні процеси впливають некеровані (стохастичні) чинники?
43. Скільки теорій ризику існує? Назвіть їх.
44. Дайте визначення ризику.
45. Наведіть приклади ризику.
46. Назвіть функції ризику
47. Риси, притаманні діловому ризику?
48. Які причини, що породжують ризик?
49. Якою є основна мета управління ризиком у підприємстві?
50. Що є головним елементом ефективності соціально-економічної системи?
51. Наведіть приклади внутрішніх факторів ризикованого розвитку фірми.
52. Наведіть приклади зовнішніх факторів ризикованого розвитку фірми.
53. Які форми профілактики ризику?
54. Назвіть організаційні методи контролю за ризиком та його зниженням.
55. Наведіть основні показники конкурентоздатності фірми.
56. У чому полягає головний принцип маркетингу?
57. Які складові включає комплекс маркетингу по Дж. Маккарті?
58. Чому сьогодні маркетинг вважають невід'ємною частиною антикризового управління?
59. Якими є основні завданнями маркетингу в антикризовому управлінні?
60. Представте схему алгоритму маркетингу.
61. Назвіть маркетингові засоби антикризового управління на етапі передкризового управління.
62. Що є найбільш поширеним і ефективним засобом комунікації в маркетингу?
63. Визначте сутність бенчмаркінгу.

64. В чому полягає головна особливість бенчмаркінгу?
65. Якою є мета бенчмаркінга?
66. Які існують види бенчмаркінгу?
67. Назвіть фази процесу бенчмаркінга.
68. Яка процедура реорганізації отримала назву «реінжиніринг»?
69. В чому полягають основні особливості реінжинірингу?
70. Які базові принципи покладені в основу реінжинірингу бізнес-процесів?
71. Чи притаманні реінжинірингу певні недоліки?
72. Назвіть етапи інноваційних процесів, їх зміст та роль в антикризовому управлінні.
73. В чому особливості процесу прийняття інноваційних рішень в умовах антикризового управління?
74. Назвіть основні підходи до оцінки інноваційного потенціалу.
75. Яка роль інноваційних структур в умовах кризи?
76. Який порядок оцінки інноваційних проектів?
77. Назвіть основні групи інвестицій, які використовують менеджери для аналізу інвестиційної діяльності.
78. Які основні джерела формування інвестицій?
79. Назвіть методи оцінки інвестиційних проектів, які одержали найбільше розповсюдження.
80. У чому полягає сутність концепції контролінгу?
81. Які завдання контролінгу?
82. Основні функції контролінгу в системі антикризового управління.
83. Відмінності властивостей обліку і контролінгу
84. Поясніть що таке реінжиніринг бізнес-процесів?
85. Що таке реорганізація підприємства?
86. Що таке реструктуризація і які етапи вона включає?
87. Назвіть базисні елементи реструктуризації.
88. Санація як інструмент фінансового оздоровлення підприємств.
89. Найбільш поширені підходи до визначення сутності терміна «санація».
90. Ознаки класифікації видів санації.

91. Що є основним критерієм успішної санації?
92. Що визначає діагностування для розвитку системи, виявлення та локалізація кризи?
93. Які проблеми може вирішити діагностика?
94. Чи можливо вважати процес діагностики стану фірми однією з функцій сучасного менеджменту?
95. У чому полягає сутність моніторингу?
96. Які мета і основні завдання системи моніторингу стану економічної безпеки;
97. Які визначальні принципи здійснення антикризового моніторингу?
98. Назвіть найбільш поширені засоби моніторингу навколишнього середовища.
99. Які параметри зовнішнього середовища визначають можливі зміни стану підприємства?
100. Назвіть основні методи оцінки стану зовнішнього середовища.
101. Які параметри внутрішнього середовища визначають можливі зміни стану підприємства?
102. З яких основних елементів складається системи внутрішнього контролю?
103. У чому полягає специфіка і чинники оперативного моніторингу?
104. Які фактори розвитку організації характеризують небезпеку кризи?
105. Розкрийте зміст поняття «антикризове управління персоналом».
106. Дайте характеристику антикризовій кадровій політиці організації.
107. Які цілі та пріоритети антикризової кадрової політики на сучасному етапі?
108. Дайте характеристику принципів управління персоналом і приведіть їх класифікацію.
109. Назвіть основні причини конфліктів в організації.
110. Які існують методи подолання конфліктної ситуації?
111. Особливості антикризового управління персоналом.

112. Від чого залежить зростання потенціалу менеджера, ступеня готовності до вирішення дедалі складніших проблем?
113. Які особисті якості покладені в основу формування навичок та особливостей спеціаліста по АКУ?
114. Розкрийте сутність та зміст основних ролей менеджера по антикризовому управлінню.
115. Якої освіти і якої спеціальної підготовки потребує менеджер антикризового управління?

7. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю знань студентів з дисципліни: *залік*.

Для отримання допуску до заліку з дисципліни необхідно виконати тестові семестрові завдання, захистити реферати і мати підсумковий рейтинг не менше 31 бала.

Кожному студенту, що прийшов на залік, пропонується відповісти на 2-3 питання з задалегідь складеного списку.

Використання студентами навчально-методичних матеріалів під час заліку заборонено.

Критерії оцінювання. При виставленні підсумкової оцінки враховуються:

- результати поточного контролю;
- зміст і якість оформлення творчих завдань для самостійного опрацювання;
- якість і повнота відповідей на запропоновані студенту питання з курсу;
- додаткові бали, зароблені студентом протягом триместру.

Перелік питань до заліку

1. Термін «криза» і його «класичне» тлумачення.
2. Суть поняття «економічна криза».
3. Суть поняття «криза підприємства».
4. Поняття «кризова ситуація» і «кризове явище».
5. Сутність і зміст «брижового ефекту».

6. Головною причиною криз з погляду теорії антикризового управління.
7. Найбільш поширені причини криз.
8. Характеристики системної кризи підприємства.
9. Критерії класифікації кризових явищ.
10. Предмет впливу антикризового управління.
11. Сутність концепції антикризового управління.
12. Аргументи щодо можливості і необхідності антикризового управління.
13. Основні риси і характеристики антикризового управління.
14. Визначальні фактори ефективності антикризового управління.
15. Призначення і завдання ситуаційного аналізу.
16. Правила здійсненні SWOT-аналізу.
17. Швидкість змін у навколишньому середовищі і виникаючі управлінські проблеми.
18. Базові принципи і характеристики антикризового управління.
19. Сутність економічних циклів, їх тривалість та глибина.
20. Фази містить економічного циклу, їх послідовність.
21. Характеристика найбільш поширених версій стадій ЖЦП.
22. Позитивні характеристики підприємств залежно від стадії ЖЦП.
23. Негативні характеристики підприємств залежно від стадії ЖЦП.
24. Основні переваги концепції ЖЦП.
25. Основні недоліки концепції ЖЦП.
26. Фактори впливають на формування ЖЦП.
27. Визначення, приклади та функції ризику.
28. Рис, притаманні діловому ризику.
29. Основні причини, що породжують ризик.
30. Головна мета управління ризиком у підприємстві.
31. Приклади внутрішніх факторів ризикованого розвитку фірми.
32. Приклади зовнішніх факторів ризикованого розвитку фірми.
33. Основні форми профілактики ризику.
34. Організаційні методи контролю за ризиком та його зниженням.
35. Основні показники конкурентоздатності фірми.

36. Маркетинг як невід'ємна частина антикризового управління.
37. Основні завдання маркетингу в антикризовому управлінні.
38. Сутність, мета і головна особливість бенчмаркінгу.
39. Основні види і фази процесу бенчмаркінгу.
40. Основні особливості реінжинірингу.
41. Базові принципи покладені в основу реінжинірингу бізнес-процесів.
42. Особливості процесу прийняття інноваційних рішень в умовах антикризового управління.
43. Основні підходи до оцінки інноваційного потенціалу.
44. Роль інноваційних структур в умовах кризи.
45. Основні джерела формування інвестицій, їх характеристика.
46. Сутність концепції і завдання контролінгу.
47. Основні функції контролінгу в системі антикризового управління.
48. Відмінності властивостей обліку і контролінгу.
49. Поняття реінжинірингу бізнес-процесів.
50. Реструктуризація підприємства, базисні елементи і етапи.
51. Санація як інструмент фінансового оздоровлення підприємств.
52. Найбільш поширені підходи до визначення сутності терміна «санація».
53. Класифікація видів санації і основний критерій успішної санації.
54. Значення діагностування для виявлення та локалізація кризи.
55. Сутність і призначення моніторингу.
56. Мета і основні завдання системи моніторингу стану економічної безпеки.
57. Визначальні принципи здійснення антикризового моніторингу.
58. Найбільш поширені засоби моніторингу навколишнього середовища.
59. Параметри зовнішнього середовища, що визначають можливі зміни стану підприємства.
60. Основні методи оцінки стану зовнішнього середовища.
61. Параметри внутрішнього середовища визначають можливі зміни стану підприємства.
62. Фактори розвитку організації, що характеризують небезпеку кризи.

63. Зміст поняття «антикризове управління персоналом».
64. Характеристика антикризовій кадровій політики організації.
65. Цілі та пріоритети антикризової кадрової політики на сучасному етапі.
66. Характеристика принципів управління персоналом.
67. Основні причини конфліктів в організації.
68. Сучасні прогресивні методи подолання конфліктної ситуації.
69. Особливості антикризового управління персоналом.
70. Сутність та зміст основних ролей менеджера по антикризовому управлінню.
71. Зміст спеціальної підготовки менеджерів з антикризового управління.

8. Система оцінювання роботи студентів з дисципліни

8.1. Система оцінювання роботи студентів протягом триместру:

8.1.1. Денна форма навчання

Розподіл балів за окремі види аудиторної і самостійної роботи студентів за підсумками поточного і підсумкового оцінювання наведено у таблиці.

№ з/п	Вид навчальної роботи студента	Кількість балів за одне відвідування / вид роботи	Мах кількість балів за відвідування / вид роботи
1	Доповіді на семінарських і практичних заняттях	3.0	36.0
2	Відповіді на питання	1.0	12.0
3	Змістовні доповнення при обговоренні питань	2.0	8.0
4	Презентація	5.0	10.0
5	Реферат	4.0	4.0
6	Залік	30.0	30.0
<i>Усього</i>			100.0

8.2. Підсумковий контроль

Підсумковий модульний контроль знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного групового заняття до іншого і, в кінцевому підсумку, отримання загального підсумкового балу.

Вся робота за триместр з дисципліни оцінюється у 100 балів. Якщо навчальним планом передбачено вихідний контроль, то ця величина поділяється на дві складові:

- робота протягом семестру – 70 балів;
- підсумковий контроль – 30 балів.

При відмінному складанні заліку студент отримує 30 балів. Якщо проходження підсумкового контролю оцінюється добре, або задовільно, то це дає відповідно 20 і 10 балів. Максимальна сума 60 балів може бути зарахована до загальної суми балів тільки за умов успішності складання заліку.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Список рекомендованої літератури

Картка інформаційного забезпечення дисципліни

№ з/п	Бібліографічний опис джерела	Місце знаходження (основні бібліотеки міста)					
		ЧДУ ім. П.Могили	Обласна наукова бібліотека ім. О.Г.Мирьова	Міська центральна бібліотека ім. М.Кропивницького	Інтернет, внутрішня мережа		
1	2	3	4	5	6		
9.1. Основні джерела							
1	Антикризисное управление : учебник / под ред. З. М. Короткова. – 2-е изд., доп. и перераб. – М. : ИНФРА-М, 2005. – 620 с.	+		+		http://www.alleng.ru/d/manag/man167.htm	
2	Антикризисный менеджмент. Под ред. проф. А.Г. Грязновой. – М.: Ассоциация авторов и издателей «ТАНДЕМ». Издательство ЭКМОС, 2001. – 368 с.	+		+		http://bwbooks.net/index.php?id1=4&category=biznes&author=gryaznova-ag&book=1999	
3	Економічна безпека : навч. посібник / О. Є. Користін, О. І. Барановський, Л. В. Герасименко та ін. ; за ред. О. М. Джужі. – К.: Алерга; КНТ ; Центр учбової літератури, 2010. – 368 с.			+			
4	Карпенко О. А. Основи антикризового управління : навч.-метод. посібник / О. А. Карпенко. – К. : Вид-во НАДУ, 2006. – 208 с.		+			https://learn.ztu.edu.ua/pluginfile.php/6265/mod_resource/content/1/Karpenko.pdf	
5	Кучеренко В.Р., Карпов В.А., Карпов А.В. Економічний		+				

	ризик та методи його вимірювання: Навчальний посібник. – Одеса, 2011. 211с.						http://www.top-personal.ru/issue.html?1883
6	Магура М.И. Управление организацией в условиях кризиса / "Управление персоналом" № 2, 2009 год.						
7	Мостенська Т. Антикризове управління на етапі ранньої діагностики кризи. Вісник Запорізького національного університету №4 (8), 2010, С. 267-273.					+	
8	Скібіцький О. М. Антикризовий менеджмент : навч. посібник / О. М. Скібіцький. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 568 с.	+				+	
9	Стегер Ульрих. Управление компаний в условиях кризиса. Пособие для членов советов директоров / Ульрих Стегер, Кристоф Недопил // 2121 Pennsylvania Ave. NW, Washington, DC 20433 USA, 2010. – 102						http://www.ifc.org/wps/wcm/connect/040efa80485831db89a1e9fc046daa89/IFC-BoardCrisis_Posobie%2Bdla%2Bkrizisnih%2Bsituacii_RUS.indd_E.pdf?MOD=AJPERES
10	Тюріна, Н. М. Антикризове управління: навч. посіб. / Н. М. Тюріна, Н. С. Кривацка, І. В. Грабовська – К. : «Центр учбової літератури», 2012. – 448 с.					+	
11	Чернявський А. Д. Антикризове управління підприємством : навч. посібник / А. Д. Чернявський. К. : МАУП, 2006. – 256 с.					+	http://www.studmed.ru/chemnyavskiy-ad-antikrizove-upravlnnya-pdpriyemstvom_00cddb07799.html
12	Шагун В. Т. Антикризове управління: Навчальний посібник / В. Т. Шагун. – Миколаїв: Вид-во «Илион», 2013. – 222 с.	+					

9. 2. Додаткові джерела

1	2	3	4	5	6
13	Бондар О. В. Ситуаційний менеджмент : навч. посібник / О. В. Бондар. – 2-ге вид. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 388 с.			+	http://westudents.com.ua/knigi/329-situatsyniy-menedjment-bondar-ov.html
14	Геєць В. М. Державне управління в умовах світової кризи системного характеру: контекст змін / В. М. Геєць // Вісник держ.служби України. – 2011. – № 2. – С. 30–43.			+	

15	Давидович І. С. Контролінг : навч. посібник / І. С. Давидович. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 552 с.				+	
16	Діагностика стану підприємства: теорія і практика : монографія / за заг. ред. проф. А. Е. Воронкової. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Х. : ВД «Інжек», 2008. – 520 с.				+	
17	Ліпич Л.Г. Сутність та методи антикризового управління підприємства. / Ліпич Л.Г., Гадзевич І.О. // Вісник Львівської комерційної академії / [ред. кол. : Башнянин Г.І., Алопій В.В., Вовчак О.Д. та ін.]. – Львів : Видавництво Львівської комерційної академії. – 2011. – Вип. 36. — 486 с.					http://archive.nbuiv.gov.ua/portal/soc_gum/V1ca_Ekon/2011_36/110.pdf
18	Друкер П. Ф. Як забезпечити успіх у бізнесі: новаторство і підприємництво / П. Ф. Друкер ; пер. з англ. В. С. Гуля. – К. : Україна, 1994. – 319 с.				+	
19	Стегер Ульрих. Управление компаний в условиях кризиса. Пособие для членов советов директоров / Ульрих Стегер, Кристоф Недопил // 2121 Pennsylvania Ave. NW, Washington, DC 20433 USA, 2010.–102 с.				+	iib.com.ua/ru/novosti-mib/item/1611-post-realiz-prezentatsiya-posobiya-dlya-chlenov-sovetov-direktorov-upravlenie-kompaniy-v-usloviyah-krizisa.html
20	Хіт Роберт. Кризовий менеджмент для керівників / Роберт Хіт ; пер. з англ. – К. : Всеувиго ; Наук. думка, 2002. – 566 с.				+	knygy.com.ua/index.php?productID=9660000855
21	Якокка Л. Карьера менеджера / Л. Якокка ; пер. с англ. – М., 2001. – 416 с.				+	

10. Словник дисципліни

Українською	Російською	Англійською
Антикризова діяльність	Антикризисная деятельность	Nticrisis activity
Антикризове управління	Антикризисное управление	Anti-crisis management
Антикризовий моніторинг стану підприємства	Антикризисный мониторинг состояния предприятия	Anti-crisis monitoring of the state of the enterprise
Банкрутство	Банкротство	Bankruptcy
Безпека економічна	Безопасность экономическая	Economic security
Бенчмаркінг	Бенчмаркинг	Benchmarking
Відродження	Возрождение	Revival
Дефіцит	Дефицит	Deficit
Диверсифікація	Диверсификация	Diversification
Дитинство	Детство	Childhood
Диференціація	Дифференциация	Differentiation
Діагностика	Диагностика	Diagnostics
Економічний цикл	Экономический цикл	Economic cycle
Життєвий цикл підприємства	Жизненный цикл предприятия	Life cycle of the enterprise
Загальна криза підприємства	Общий кризис предприятия	The general crisis of the enterprise
Зовнішнє середовище	Внешняя среда	External environment
Зрілість завершальна	Зрелость завершающая	Maturity is complete
Інвестиційна привабливість	Инвестиционная привлекательность	Investment attractiveness
Інвестор	Инвестор	Investor
Інновація	Иновация	Innovation
Інфляція	Инфляция	Inflation
Конкурентоспроможність	Конкурентоспособность	Competitiveness
Контролінг	Контролинг	Controlling
Конфлікт	Конфликт	Conflict
Концепція	Концепция	Concept
Кредитор	Кредитор	Creditor
Криза виробничо-технологічна	Кризис производственно-технологический	The production and technological crisis
Криза економічна	Кризис экономический	The economic crisis
Криза збуту	Кризис сбыта	Sales Crisis
Криза локальна	Кризис локальный	The crisis is local
Криза організаційна	Кризис организационный	The crisis is organizational
Криза персоналу	Кризис персонала	The crisis of the staff
Криза соціальна	Кризис социальный	The crisis is social
Криза фінансова	Кризис финансовый	The financial crisis
Кризова ситуація	Кризисная ситуация	Crisis situation
Кризове явище	Кризисное явление	Crisis phenomenon
Кризовий стан підприємства	Кризисное состояние предприятия	Crisis condition of the enterprise
Критерій	Критерий	Criterion
Латентний	Латентный	Latent
Лідер	Лидер	Leader
Ліквідація підприємства	Ликвидация предприятия	Elimination of the enterprise
Макроекономіка	Макроэкономика	Macroeconomics
Маркетинг	Маркетинг	Marketing
Мікроекономіка	Микроэкономика	Microeconomics
Місія	Миссия	The mission
Модернізація	Модернизация	Modernization
Моніторинг	Мониторинг	Monitoring
Моніторинг антикризовий	Мониторинг антикризисный	Monitoring anti-crisis
Народження	Рождение	Birth
Опір	Сопrotивление	Resistance
Планування	Планирование	Planning
Превентивний	Превентивный	Preventive
Проблемна ситуація	Проблемная ситуация	Problem situation
Рання зрілість	Ранняя зрелость	Early maturity
Реактивний	Реактивный	Reactive
Реструктуризація	Реструктуризация	Restructuring
Ризик-менеджмент	Риск-менеджмент	Risk Management
Санация	Санация	Sanation
Симптом	Симптом	Symptom

Синергія	Синергия	Synergy
Стагнація	Стагнация	Stagnation
Старіння	Старение	Aging
Субвенція	Субвенция	Subventions
Тренд	Тренд	Trend
Фінансова стійкість	Финансовая устойчивость	Financial sustainability
Юність	Юность	Youth
Якість життя	Качество жизни	Quality of life